

Гротеск ~ А Готика Епічний

від Дж. Е. Грейвена

Розділ XIII

Гірський пашур ~ квітень 1351 року

~За межами Гірського Маута, під завісою розкинулися сяючі пагорби Оверні

зірок, а західний вітер був теплим, дув сильно та рівномірно. Немов безцільні привиди, вихорові пилові дияволи здіймалися та пірнали над нерівною місцевістю. Східний горизонт мерехтів, спалахи блискавок ставали все яскравішими в бурі, що насувається. Небо гриміло, далекі громи змішувалися з нескінченним гуркотом литавр. Фронт бурі був масивним; це була наелектризована ковдра, що обіймала вигин землі, поглинаючи небо. Буря, що насувається, була обертовою суперкоміркою, розчавленою до досконалості під рідкісним кліматичним тиском; отже, — щільно сформоване небесне чудовисько.

Вітри змінилися на протилежні, дуючи сильно, холодно та зі сходу. Блискучі розгалужені блискітки розкинулися по небу, велетенські блакитні вени благородного короля бурь. Схвильовані хмари світилися в моторошно зелений, коли фронт насувався вперед з пекучими вітрами, сліпучими кривими колонами та оглушливими вибухами. Раптом небеса широко розкололися, сповіщаючи про потоки дощу, немов широкі стіни зі скла. Потоки води вирували зі схилів пагорбів, затоплюючи численні

долини з люттю, яку, можливо, міг знати лише Ной. Крижане каміння сипалося дощем, розбиваючись об валуни, а долинні озера вирували під безперервним потоком градин.

На найпівденнішому краю кам'янистої долини, на вершині скелястого хребта, на тлі яскравого спалаху блискавки, що швидко пролітав, височів силует величезного лицаря, заввишки з сорок п'ять долонь. Закутий у чорні, як смола, обладунки, Велетень... орудував довгим мечем, який від кінчика до рукоятки був довшим, ніж людина зможе зрівнятися з висотою. І розмахуючи, здавалося, розсікаючи хмари, Велетень встромив свій меч у небеса, ревучи глибоким і чужим синхронним голосом, ніби багато велетнів говорили одночасно: «Mors ad vitam — Елджо! Виходь!» Фіолетовим спалахом Блискавка врізалася в меч, і силует вибухнув у ніщо. Однак хаос шквалу продовжувався: вітри посилювалися, град падав, дощ шмагав туди-сюди.

Там, де колись стояв силует, з небес спустився звивистий і кружляючий циклон, перетворився на чорний кошмар і помчав на північ вгору по задній стіні грози. Загалом, вируюча темрява підносилася на три милі заввишки, охоплюючи не менше чверті милі землі. Здавалося, що це Перст Божий, стовп прокреслював поліровану лінію по землі, і, немов товсті комахи-щупальця, що оглядають землю, блискавки струменіли, спалахували та вивергалися з цієї потворності. Вся повільна колона хиталася та виляла, тягнучись уперед, немов старий, що блукав на палиці з тростини.

Дощі ллють убік. Штормовий вітер виє, коли кружляючий Велетень важко прямує до Гірського Патха. Каміні захихотили з хребта. Колона важко перелізла через гребінь пагорба і врізався своїм щільним підніжжям у долину, стрімголов прямуючи до гірського лона, глибоко всередині якого лежала статуя, вкрита гуано, що стискала на грудях потерту козячу сумку — кам'яні останки Гротеска — скам'янілого Елджо — з тих пір, як його засудило сонячне світло. Його рот був роззявлений у застиглому крику, а мертві очі дивилися на стелю гроту, вкриту бурхливим перевернутим морем тремтячих кажанів. Навколо нього його пошарпаний заплямований халат майорів і розвівався на підземних вітрах, немов якийсь бойовий прапор, що атакує.

З моменту своєї смерті Елджо перебував ув'язнений у, мабуть, досить своєрідному місці, яке найкраще можна охарактеризувати як область «Пустоти». Пустота була вічно порожнім лімбом для істот, нелюдських — для тих живих істот, негідних божественного досвіду. Туди потрапляли кажани, птахи та бджоли, коли відходили. Пустота була запиленним горищем Творіння, захаращеним спогадами менш щасливих у Життя. Це була, можливо, найвища

порожнеча Вічності, що заслуговує на спійману муху, спійману в сітку рибу чи зарізане ягня. Загалом, Королівство Порожнечі було таким же кручачим потойбічним життям для істот, які, здавалося б, були прокляті на вічне небуття через брак душі. Це було єдине Королівство, яке Елджо з того часу успадкували.

Однак, з вітрами невимірної швидкості та нестерпної люті, торнадо вривався в схил пагорба, і Гірський Пасть закричав, ретельно атакований абразивною стіною з вируючого піску, каміння та частин дерев. Уламки вибухали об його обличчя, шліфуючи його риси — роблячи їх гладкими. Високо в небі мільйони заряджених областей спалахували в хмарах, що звиваються, з'єднуючись та збираючись, породжуючи тисячі сяючих та спадаючих гілок, а також сходячись, як кілька товстих суміжних блискавок. Вони також об'єдналися, утворюючи єдину колосальну колону, яка, можливо, позбавила небеса всієї сили.

БУМ! Немов розпалений спис Бога, блискучий потік вривався в землю та розколов гребінь Гірського Патла, вибухаючи з його верхівки з такою силою, що проникає крізь гору та порушує її глибші частини. У печері відкололися секції стелі. Океан кажанів падав з обваленої стелі, а каміння та пил сипалися на статую Елджо, закопуючи її ноги та покриваючи шкіряну сумку, що лежала накинута на груди. Розбурханий ревучими вітрами, внутрішній грот розчинився в киплячій масі, а зовні жахливий вихор витягнув майже третину кажанів з їхнього печерного притулку та поглинув їх, розчавивши в Царстві Порожнечі.

Вихор важко віддалявся від Гірського Патха, але потім вирвався своєю товстою ногою з долини та піднявся в чорні небеса, звідки прийшов. Зрештою, вітри відійшли, і дощі, що стихали, перетворилися на звичайну мряку на розбухлих калюжах. А коли хаос закінчився, ті кажани, що вижили, повернулися до стелі, а грот завмер, мов Смерть, окрім випадкових клацань та скреготу впертого каміння з даху, яке здавало свої високі позиції підлозі печери, на якій лежала статуя кричущого Гротеска.

І все ж у цій мертвій тиші з кутка пошарпаної шкіряної сумки, в якій лежало кілька предметів, зокрема уламки колись запечатаної фляги, витікала коричнева рідина, тонкою лінією стікаючи по залишках пошарпаного вбрання. Освячена життєва кров просочувала нитки, зволожуючи гранітні ребра статуї, і в За попередні миті тріскуче відлуння розірвало темну нерухомість — звуки, дуже схожі на тріск камінці в гарячому шарі вугілля. А там, де пролилася кров, тріщини розсікали гладку форму статуї так, що вона розходилася назовні.

Ще більше тонких тріщин пробігло по гранітній поверхні, з'єднуючись і збираючись, немов крихітні потоки чорних блискавок, огортаючи кожен її край. Однак потрiскування припинилося; повернулася тиша, залишивши кам'яне обличчя Елджо, що лежало, як кам'яна головоломка. можливо, з незліченної кількості нерівномірно з'єднаних частин.

БУМ! Статуя вибухнула, обсипавши печеру градом гранітних уламків. Сумка швидко злетіла геть, і в центрі розсіюваного пилового туману, що розсіювався, оголена плоть заворушилася на купі піщаних уламків.

«Батьку» , — простогнав Елджо слабким і хрипким голосом, немов у стомленої людини, давно подоланої зневодненням. Він перекоотився, вивергаючи грудки вологого піску. Для нього, можливо, хмара жалких ос бліда на тлі теперішнього, зовні всеохоплюючого болю, і, охоплений лихоманковим тремтінням, він скрутився в м'ясисту кулю. Його задихання та стогони луною відлунювали — крики болю — вмираючи у зворотному порядку.

У заціпеніння зцілення — у цьому зовні нескінченному тягненні часу — проклятий рев у його вухах поступився м'якшому, солодшому звуку: заспокійливому резонансу безперервного дощу. Так, коли біль воскресіння вщух до лише тупого печіння, а його почуття... Частково повернувшись, «Ельхо» незграбно просувався по захаращеній уламками підлозі, розчищаючи вузький шлях вперед, наполегливо просуваючись уперед , дедалі ближче до входу в печеру — до невгамовної принади прісної води на потрiсканих і пересохлих губах.

Без печери, високий і зухвалий, що стоїть посеред пошарпаного та побитого ландшафту, Гірський Пасть пережив бурю, лише його верхівка була відколота. Його пошрамована та порвана поверхня виходила на ту саму кам'яну долину, яка тепер лежала поглинена бурхливою водою бурхливої та шаленої річки. З глибини виринула оголена поста роззявлений рот. З мускулатурою зрілого чоловіка — чітко окреслена маса, що огортає досить велику статуру — воно виповзло вперед, ковзнуло в калюжу і завмерло. У своїй незменшеній формі, мабуть, тіло найбільше нагадувало крилату версію колишнього ченця Івана.

Лазар жив.

~*~

І так сталося, що в наступні дні після свого воскресіння Лазар зцілювався, його розум прояснився, сили повернулися, і він займався більш звичайними важкими справами.

існування. З огляду на свою наготу та тепер більші розміри, Лазарю вдалося зшити пов'язку на стегнах із залишків одягу, що лежав захований у його мішку з провізією, захищений від негоди.

Можливо, на щастя для Лазаря, він невдовзі виявив, що політ не став складнішим завданням, ніж раніше, все відносно — його більший розмір компенсувався більшим розмахом крил. Неминуче гнаний голодом, він ночами виходив з печери, повертаючись зі свіжим уловом риби з водойми, що стояла між заднім схилом Гірської Гірської Гірки та сусіднім пагорбом.

Знову опинившись в гроті, кільце скель, яке не бачило вогню вже кілька сезонів, тепер оточували регулярні потрисуваючі полум'я, що піднімали дим зі смаженої риби, відкидаючи довгі танцюючі тіні під стелею сотень чорних очей-намистин. На перший погляд, окрім більшого зросту Лазаря та більш поблажливого весняного клімату, можливо, нинішні події в Гірській Маути виглядали так, ніби вони зовсім не змінилися з часів до смертельної зустрічі Лазаря із сонцем.

Дні перетворювалися на тижні, поки кажани займалися своєю справою, вилітаючи з гроту в сутінках, лише щоб повернутися на сідала, ситими, ще до світанку. І Лазар пішов і повернувся з кажанами, але сам помчав, щоб ширяти над сяючими нічними землями, завжди пильно стежачи за першими променями проклятого сонця, щоб вони не застали його надто далеко від Гірського Патха.

За цей час його раціон став різноманітнішим, як і його навички полювання на повітряних гнівів. Кротів, зайців і навіть зрідка лисицю він приносив назад до Гірської Маути. Також з численних книг, які з того часу вивчив напам'ять — тому скрипторію, який його батько-чернець наполягав, щоб міцно закарбувався в його пам'яті, — він багато пожинав зі своєї здобичі: копчене та в'ялене м'ясо, дублені шкіри, з яких він зшивав штани, шкіряне взуття та жилет з відкритою спиною, і навіть примітивні інструменти, вирізьблені з загостреної кістки.

Використовуючи ці численні методи, метод, який Іван давно зробив подумки доступним для себе, Лазар зрозумів справжню величину невгасаюча батьківська любов. Зношений дерев'яний молитовний хрестик, що прикрашав його шию, який так часто цілували, можливо, служив радше інструментом для згадування батька, ніж для зміцнення його віри. А можливо, він висів як остання відчутна нитка, що поєднувала тканину його колишнього передбачуваного світу зі світом дикого та зовні безмежного.

Травень 1351 року

Ніч була молодою. Сутінки опустилися лише за годину відтоді, як Лазар прихилився до скелі біля входу до печери, пихкаючи та спитнівши, дивлячись поруч із собою на дорослого кабана, якого він приніс зі свого останнього полювання. Здобич була його найбільшою та найшвидшою досі, і не без підстав. Він поцілував свій хрест і потягнув тушу в печеру, повз розкидані кістки свині, яку він давно... вбили. Також, повертаючись з полювання, згряя верескучих кажанів пірнула в Гірську Пащу, спалахнули від Лазаря та полетили глибоко в печеру. Лазар повернувся та крикнув їм із сухою посмішкою: «Але мій більший!» Він підняв кабана на плече та поплентався за ними, стогнучи, але посміхаючись, балансує, розмахуючи крилами то в один, то в інший бік.

Невдовзі довге полум'я вогню кидало мінливі тіні на грот, освітлюючи щетинисті останки кабана. Він лежав біля кам'яної стіни з вирізаною задньою частиною та очищеною кісткою ноги та смужками шкіри, що лежали на деякій відстані від голови. Ближче, ближче до центру печери, на валуні сидів Лазар, а біля його ніг лежав гарячий свинячий стейк. М'ясо шипіло на гарячому плоскому камені, що служив гладкою поверхнею для приготування їжі, і печеру наповнював аромат смаженої свинини.

«Ти не підеш зі мною. Ти не зобов'язаний вирушити в цю подорож. Але я сподіваюся, що ти все одно мене пам'ятаєш», — гукнув Лазар, посміхаючись, смаживши кілька шматків м'яса на палиці, яку тримав над потріскуючим полум'ям. «Я маю обіцянку, яку я дотримаю і дотримаю, я її дотримаю. Я справді їду — завтра. Побачите», — він глянув на стелю грота і повідомив кажанів — сотні чорних очей-намистин дивилися на нього згори донизу. Вільною рукою Лазар підняв обтесаний кістяний ніж, що стояв поруч із собою, проткнув свинячий стейк і перевернув його, щоб він знову зашипів. Потім він витягнув з вогню шматок свинини і з купи маленьких, м'яких, дублених шкур поклав три штуки собі до ніг.

«Вони мають бути достатньо провареними та висушеними», — пробурмотів він, відриваючи шматки вареної свинини та кладучи їх на шкури. Лазар відновив розмову з кажанами; «Я їду далеко!» Він загорнув копчену свинину в шкури та жир, зав'язавши пакунки, «Через велике море — до землі Італії. Я приведу брата Сальвітіно та Повернися з ним до абатства, щоб зачинити Ворота. А коли він їх закриє, тоді я попрошу абата Воніга стати ченцем, бо я вже дорослий. І він може призначити мене ченцем катакомб, бо я знаю про них усе — так само, як мій батько.

Лазар підвівся із загорнутим м'ясом і підійшов до своєї козячої шкури, обв'язаної шкіряним ременем.

сумку, затиснуту між двома повними міхурами води. Він поклав туди гарячі обгортки — додаткові речі, які міг би взяти з собою в дорогу. «І Міґаль — А Татей може допомогти мені зі смолоскипами. І я ніколи не дозволю братові Клодію заходити до катакомб. — Він засміявся, закриваючи сумку та повертаючись до вогню.

Повернувшись на своє місце, він, шквалком грубого кістяного ножа, зняв свинячий стейк з каменю та хихикаючи: «Це бенкет, гіден зголоднілого брата Лазаря». Він повільно повернув спокусливе м'ясо у світлі вогню і, помітивши ідеальну скоринку, видихнув пару.

Але велика грудка гуано впала зі стелі та розбризкалася на стейк, змиваючи його. зникла його посмішка. Ще кілька розбризкалися навколо нього. Над головою тріпотіли кажани. «Ні», — простогнав він. Він стояв і благав стелю: «Чому?» Потім повітря раптово охолонуло — настільки, що він побачив, як його дихання затуманюється; і нудотно-солодкий аромат заглушив усе Запах смаженого м'яса. У світлі вогню блищали намистинки мільйона кажанів, які пильно вдивлялися в нього. Потріскування та шипіння палаючого дерева неприродно пласко падали в густішому повітрі; а полум'я вогню ніби стискалося та заковувалося всередину, немов пелюстки квітки, що поспішно розпускаються навпаки.

«Чи ми народилися знову?» — прошепотів позаду майже непомітно неприродний, гармонізований і перекиваючий один одного голос — питання, що лунало ідеально синхронно з багатьма жінками одночасно. Йому довелося ще трохи подумати, чи чув він це вухами, чи в голові.

Лазар обернувся; його подих залишив його, ніби розірвана душа, коли Люцифаель стояла, простягнувши від нього руки, абсолютно гола і злегка посміхаючись, оголюючи між багряними губами товсті кінчики собачих іклів. Під її розпатланим волоссям пара повністю чорних очей відбивала перевернуте зображення печерного вогню, з догори дном полум'я, що танцювало вниз у блакитних відтінках. Більше того, з чорними нігтями та червоними ареолами на шкірі кольору слонової кістки, а також з величезними крилами з шарів плоті та кісток, що розкинулися над нею та позаду неї, Люцифаель, мабуть, могла б насміхатися з Чистоти однією своєю присутністю.

Люцифаель лягнула Лазаря через печеру, клацнула крилами та попрямувала за ним. Лазар відсахнувся назад і насилу підвівся на ноги. Він парив, розправивши крила, шипячи, але водночас відступаючи назад. Вона зупинилася й схрестила руки, піднявши до нього груди та схиливши голову, як цікава собака; вона подивилася на нього із задоволеною посмішкою.

Вона тихо промовила: «Ти добре виріс. Однак, зрештою, я згадала тебе лише як камінь...»

статуя — дурний хлопець Елджо, якого відтоді вбило сонце, коли він тягнув мертву свиню. Такий самий, як і ту, — вона вказала на кістякову тушу на іншому кінці печери.

«І все ж ти стоїш ось тут, знову живий — і з дуже виразним Сяйвом на тобі, ні більше, ні менше». Ти не народився з ним. Як він у тебе з'явився? Він щойно відлितий. У тебе його не було, коли ми востаннє розмовляли. — Вона звузила очі до чорних щілин. — Тепер я маю задатися питанням: чи доля для нього загадка? Чи це незвичайне воскресіння — свого роду божественна ознака? — Вона оглянула уламки на підлозі печери та знайшла гранітні уламки, що колись служили для ув'язнення Лазаря в камені. — Хм, — пробурмотіла вона.

«Я не молився і не закликав тебе», — виплюнув Лазар, відступаючи назад і збираючи крила. «І все ж таки, в певному сенсі ти це зробив — тиєї миті, коли ти кинув виклик смерті. Лазарю, ніщо не вислизає від моєї уваги, особливо щось таке важливе, як воскресіння». Вона помітила маленький дерев'яний хрестик, що висів на намисті Лазаря, і скривила обличчя. «Чому ти носиш цю безплідну та безкореневу гілочку на горлі?»

Лазар стискав хрест між пальцями: «Це молитовний хрест — образ моєї віри — він був хрестом мого батька».

Вона нахилила голову, ніби обмірковуючи його твердження, але розреготалася від злості. «Богобоязливий Елджо, прикрашений ідолом священика?» — засміялася вона. — «Уяви собі, з усіх збочень світу».

«Чому ти прийшла?» — спитав її Лазар.

Вона закинула руки за спину й підійшла до нього, недбало відкидаючи ногами дрібні камінці. з чорними нігтями на ногах. Лазар стояв непохитно. «Не тому, що ти міг би викликати чи вибачити мене за примхою. І те, що ти не бачив мене раніше, не означає, що я не завжди був присутній; я був у свинях».

«У СВИНІ?»

«Коли ти дивився свині в очі, я дивилася на тебе». Вона зупинилася перед ним і продовжила: «Бачиш, любий, перед тим, як ти помер, я послала тобі свиню, бо хотіла засвідчити на камені, що така проста умова, як голод, може змусити тебе поступитися своїми цінностями. Так, я випробувала тебе — і воно тебе перемогло. Воістину, так сталося, що вбивство свині дійшло до тебе ціною навіть власного життя. Уяви собі». Люцифаель широко посміхнувся, гордо витріщившись. «Пам'ятаєш своє вчення, Лазаре — не вбий? І все ж ти вбивав — ти поступився своїми цінностями — і для чого, як не для повного живота?» Вона вказала на його останню здобич, що лежала біля стіни печери; «А тепер ти вбиваєш ще одну». Вона підняла брову. «Можливо, ти цінуєш свої цінності лише тоді, коли вони служать тобі, так?»

«Свиня була лише звіром. Бог не мав наміру застосовувати Його Заповіді до земних звірів — лише до людей», — повідомив їй Лазар.

«Ах», — відповіла вона, ніби навчаючись у нього. «Тоді, якщо я вб'ю тебе зараз, чи зламаю я таке

правило?»

«Не вбивай ... так, вбиватимеш».

«Розумію», — кивнула вона, піднявши брову та стиснувши губи. — «А скажи мені, Елджо, що ти пам'ятаєш після смерті? Чи пам'ятаєш ти, що бачив Рай чи Пекло — взагалі щось?»

Лазар відвів погляд, зізнаючись: «Я... я не пам'ятаю».

Вона посміхнулася. «Тоді це могло б розкрити лише одну просту істину. Хоч як боляче тобі це зрозуміло, правда полягає в тому, що ти не людина, Лазаре. На відміну від свого батька, ти Елджо — просто земний звір, як свиня, яку ти вбив. Як такий, у тебе немає душі — немає потойбічного життя. А тепер відповідай мені: яка користь від твоєї віри, якщо ти нічого з неї не пожинаєш?»

Він розправив плечі. «Я не сумніватимуся у своїй вірі, мій Господи, чи Його божественній Волі».

«Ну, звісно, не будеш», — різко сказала вона. «Оскільки ці ідеї гноїться в самій основі твоє існування, вони жалюгідно служать основою для всього іншого, що ти з того часу дізнався. І ми ж не можемо очікувати, що ти розглядатимеш нові, але грікі концепції, які ти можеш вперто заперечувати, навіть якщо їх розумно представити, чи не так?»

Вона повернулася й походжала печерою, вивчаючи підлогу, продовжуючи проповідувати: «Бо якщо ти це зробив, то, можливо, тобі доведеться переглянути цю основу. А це може вимагати подальшого перегляду решти твоїх мирських сприйнятів, щоб вони були тісніше узгоджені з, можливо, суворими мирськими істинами. І ми не можемо терпіти цей біль, чи не так?»

Вона копнула камінчик і крадькома глянула на нього. «Надто боляче — переглядати свій фундамент; надто тривожно — трясти ці, здавалося б, міцні кам'яні плити, лише щоб виявити в них численні фундаментальні недоліки — лише щоб виявити, що власний будинок був збудований на сипких пісках». Потім вона повернулася і підійшла до нього, її очі були блискучими. Лазар відступив. «Але я не з'явився тобі з наміром обговорювати питання, про які ти відмовляєшся знати, мій дорогий Елджо».

Потім вона зупинилася, нахилилася йому в обличчя і прошепотіла: «Я тут, щоб дізнатися, що ти знаєш. Ти єдиний з моїх дітей Елджо, хто коли-небудь народиться знову — єдиний, хто коли-небудь носив навколо себе Сяйво Трону. Однак у камені ти не міг ні воскресити себе, ні накласти Сяйво на свою голову. Крім того, малоімовірно, що таке сталося лише випадково. Тепер я хочу, щоб ти поділився зі мною тим, хто тебе повернув». Люцифаель підштовхнув його думки: «Згадай усе для своєї дорогої матері, Лазаря. Хто тебе виховав? Свята людина чи містик магії?» Вона схилила голову нахиливши голову і вдивляючись у його обличчя, глибоко шукаючи підказки, що затонули під океанами його блакитних очей.

Лазар відвернувся. «Я пам'ятаю лише сон без сновидінь — важку темряву». Різкий біль пронизав його голову. Він здригнувся, схопився за боки голови та відступив далі, поки Люцифаель пропикала своїми цікавими очима його череп і начисто врізалася в його спогади.

«Покажи мені свій внутрішній погляд», — пробурмотіла Люцифаель, граціозно наступаючи вслід. «Хто тебе воскресив, Елджо?» Його голова закалатала, коли вона все глибше занурювалася в його свідомість. Однак стіна печери блокувала будь-який подальший відступ. Вона продовжувала болісне подумки витягування, його розум вирував від прискороного спалаху кожного спогаду про відчуття — ніби його життєва пам'ять була лише книгою сторінок, ретельно, але поспішно перегорнутою. Вона допитливо запитала його: «Хто повернув тебе до плоті? Хто наслав на тебе Сяйво?»

Можливо, ще один Ангел? Сам Трон? Відповідай мені!

«Я не пам'ятаю!» — задихнувся Лазар. «Не пам'ятаю!» Біль припинився, його зір прояснився, і перед ним з'явився Люцифаель, який тепер задоволено посміхався. «Ах! Ти приховуєш багато таємниць. Так, я тобі тепер вірю», — відповіла вона, одразу відступаючи, можливо, даючи йому лише мить, щоб отямитися. «Не хвилюйся; я більше не завдаватиму тобі болю, мій любий. Це було на краще — я розумію твої думки. І тепер, коли я це знаю, ми можемо почати все спочатку — як мати і син».

Тепер, оскільки ти прагнеш знань і маєш вухо, щоб їх почути, я можу відкрити тобі таємниці всього, про що ти коли-небудь мріяв знати, — і навіть більше. Уяви собі його досконалу красу: Всезнаюче Розуміння. — Вона озирнулася через плече, повз свої крила, і на її обличчі з'явилася пустотлива сяюча посмішка. — Чи тобі б сподобалося, синку мій, — нарешті задовольнити свою палку цікавість?

Можливо, для Лазаря поєднання її язичницького погляду та оголеної досконалості здавалося нудотним — вся її присутність пробуджувала всередині якусь огидну гірко-солодку бездоганність — пробуджувала лише гріх. Почервонівши та збентежений, він відвів погляд. «Не тобою. Ти — все зло».

«А хіба вирізьблені ідоли не є, мабуть, злом, як та ікона, що висить у вас на горлі?» — невинно запитала вона його, натякаючи на одну з Божих Заповідей. Лазар міцно тримав свій молитовний хрест. «Це хрест, який символізує Ісуса, Сина Божого, який віддав на ньому своє життя за наші гріхи. Це не ідол».

«А тепер серйозно, Лазарю». Вона похитала головою, зовні розчарувавшись у ньому. «Чи зрозумів ти, що цей Ісус був єдиною людиною, яка коли-небудь померла на хресті; чи що такого способу страти не існувало до його життя? Скажи мені, якби його спалили живцем, чи міг би ти носити палаючий кілок? Або, якби його повісили, чи повісив би ти вузлувату мотузку на шию?» Вона підняла брову. «А як би ти міг прикрасити себе зображенням

вашу віру, якщо вони натомість втоплять його?»

Вона змахнула пил з підлоги печери. «Ні, люба, твоя ікона — це лише гравірований образ химерного знаряддя страти Людини. Відтоді я збрала багато злих душ від людей, які померли на них».

«Однак, ніколи не Ісус. А Бог дозволяє тобі збирати лише душі нечестивих, оскільки ти сам нечестивий».

Вона подивилася на нього зверхньо. «Дозволяєш?» Вона звузила погляд, попереджаючи його : «Я так розумію, що в твоїх жилах тече достатньо моєї крові, щоб знати, що краще не викликати мій гнів, Лазаре».

«Все ж таки, я кажу лише правду».

«Ах, так — віруючий звір, який стверджує, що говорить лише правду», — глузувала вона з нього.

Вона ходила по підлозі, схрестивши руки, заглиблена в думки. «Тож відповідай мені, Лазарю: якби я захистила твого Ісуса, зберегла його життя, вбивши його суддів, перш ніж вони мали можливість засудити його, чи було б це моїм вчинком зла?»

Лазар посилався на Божу Заповідь: «Не вбивай. Вбивати навіть нечестивого — це зло».

«Хм. А якби я повністю змив Зло з лица світу, убивши кожну людину на ньому, чи був би мій вчинок злом ? Чи позбавлення від Зла саме по собі є злом?»

«Це був би злий вчинок — і Зло все одно існувало б. Це через тебе; Зло існує! І світ не твоє; це творіння Бога . Він ніколи не дозволить тобі вбити його, бо Він — милосердний і справедливий Бог.

Люцифаель стрибнула вперед на розправлених крилах, влаштувавшись прямо йому перед обличчям. «Ніколи не дозволяй...»

«Мене?» Вона повела Лазаря далі в грот, кричачи йому: «Людина моя!»

«Світ належить мені!» Лазар міцно притиснувся до стіни печери. «А тепер приборкай свого язика, Елджо!» Для Лазаря, в мить, що здавалася вічною, їхні погляди зустрілися: чорний на синьому.

Зрештою, він відповів слухняним голосом: «Тоді я більше нічого не можу вам відповісти, бо ваш гнів не дозволяє мені вільно говорити». Люцифаель пихкнув і помчав до центру гроту. Лазар прихилився до стіни. «Добре тоді», – відповіла вона, повертаючись до йому: «Як мій Елджо, я дам тобі простір висловити свою думку. Але подумай про своє місце зі мною, перш ніж дати волю своєму язичку».

«Тоді я скажу, що думаю», – втрутився Лазар.

Вона походжала по центру печери, пильно дивлячись на нього. «Отже, земля не моя, як ти гадаєш? І твій Бог не дозволить мені... як ти стверджуєш?» Вона зупинилася, подивилася на нього обличчям і

Схрестивши руки на грудях, вона гордо підтримала свої широко розплющені червоні очі. Вона посміхнулася: «Але поки ти був мертвий, Лазарю, я вбила половину світу. Якось двоє чоловіків стояли, ораючи поля; я вбила одного з них. Дві жінки схилилися, молочучи зерно; я вбила одну з них. Двоє дітей гралися, копаючи землю; я вбила одну з них. Тепер я запитую тебе: де тоді був твій милосердний Бог? Де, як не той, що стоїть перед тобою зараз як справжній правитель цього світу?»

«Якщо ти кажеш правду, то Бог притягне тебе до відповідальності за таке зло».

«Мене... враховуючи?» — Люцифаель підійшов ближче до нього, заперечуючи. «А кого ж вважатимуть...» щоб пояснити набагато більше зло — за те, що наслав на землю великий потоп і вбив майже кожного звіра догори ногами, за те, що розчавив кожне дерево та кущ океанами, такими ж глибокими, як нависли хмари, за те, що вилив бездонні моря в горло кожної дитини на землі, як народженої, так і ненародженої? О, справді! Я пам'ятаю той самий день, коли світ закричав як один, і з такою колективною пристрастю, що навіть змусила небеса замовкнути та прислухатися до них жажливо.

«І ось, коли стільки дерев гинуло одночасно, я чув навіть їхній об'єднаний стогін, разом утворений задушливим гулом, цілі ліси вили, їхні верхівки тріщали під ними...» бурхливі солони моря. І також, того солонуватий бездонний день, я відчув навіть задихання всього їхнього насіння, просоченого розсолем так, що голос їхніх плодів злився в єдиний мирський крик; він один був достатньо гучним, щоб заглушити навіть хори кричущих Ангелів. Тож, Лазарю, кого ж притягнути до відповідальності за таке абсолютне зло, як не твого милосердного Бога?

«Людина відвернулася від Бога. У своєму серці Бог не хотів затопити землю. Людина сама накликала на себе Великий Потоп», – проповідував Лазар. «Однак після нього Людина пообіцяла повернутися до Божих шляхів, і, справедливо, Бог пообіцяв більше ніяких потопів».

Люцифаель підійшов поруч із ним і довгими чорними кігтями почав збирати пухке каміння з стіну печери, коли вона прошепотіла: «І чи обіцяють праведники ніколи не повторювати своїх праведних вчинків?» Вона подивилася на нього з сором'язливою посмішкою. «Скажи мені, щоб навернення цього потопа не було несправедливим вчинком, чому ця обіцянка? Чи твій Бог справді такий праведний і турботливий, яким ти хочеш його бачити? За все твоє життя, у всіх цих незліченних молитвах, коли твій Бог хоч раз відповідав тобі, Лазарю? І чому твій Бог ніколи не явив тобі свого обличчя, як я зараз?»

Лазар притулив вуха та відійшов від неї, відповідаючи: «Моя віра у Всемогутнього Господа і Бога непохитна, і я не сумніватимуся в Його шляхах. Ти говориш зло».

тільки тому, що це все, що ти знаєш, — це все, що ти можеш зробити. Однак твій злий язик не спокушатиме мене від мого Бога чи від правди».

«Спокушаєш?» Вона підійшла до центру печери та гукнула у відповідь, її голос луною рознісся глибшими коридорами печери. «Лазаре, чи хтось, маючи і знання, і бачення, хотів би, щоб на його діяння було пролите світло, щоб усі їх побачили?»

«Я так розумію, що ні».

«І Лазарю, хіба мати, маючи знання та бачення, вразить своїх дітей назавжди німими та сліпими?»

«Ні».

«А чи може Істина, дорогий Лазарю, мати більше ніж одне обличчя?»

«Правда є правда», – заявив Лазар.

Вона повернулася до нього й закинула руки за спину. «Ти добре відповідаєш. А тепер я тебе питаю : давно, в тих пишних лісах Едему, хто наказав Людині не брати участі в плід знання та бачення, що його очі назавжди залишилися зачиненими від Істини? І у світлі всіх Його поколінь, щоб бачити, хто спокусив Людину до такого плоду, що Його очі розплющилися для Істини?» Тоді вона голосно докорила йому: «Я питаю тебе, Лазарю; хто приховує Істину? Твоя мати-спокусниця; твій Бог-спокусник; чи твоє сліпе «я», яке вперто відмовляється це бачити, щоб ти не був змушений поставити під сумнів саму основу своєї віри?

Лазар захищав Господа: «Бог не спокушає. Ти єдиний, хто спокушає!»
«Хто ж кидає труп перед вовками, наказуючи їм не їсти його? Це робить спокусник! І хто створив такий плід, наказуючи людині не їсти його?»

Спокусник це зробив!

«Ти не повинен...»

«Невже?» — перебила вона його. — «Невже дати дурню знання та бачення, щоб побачити невігластво власних безпідставних тверджень? О, але я дам, коли стану свідком таких ганебних темрява переді мною. Однак, навіть коли тобі її показують, ти все одно відмовляєшся від правди. Якби ти не був мій Елджо, якби ти був просто людиною, я б уже вбив тебе за таку свавільну зухвалість у моїй присутності. Однак я дозволю тобі жити, бо, на відміну від твоїх заяв про мене, я здатний на щось більше, ніж просто злі вчинки, — навіть на добрі та милосердні вчинки.

Лазар обміркував її твердження та заперечив: «Але я вже живий. Якщо ти дозволиш мені жити, то такий вчинок не буде ні добрим, ні милосердним. Це просто вчинок, без зла».

Люцифаель відповів: «Але ти стверджуєш, що я можу говорити та чинити лише зло. Як я можу, будучи лише злим, чинить діяння там, де відсутнє зло? Більше того, скажи мені, Лазарю, чи може твій Бог чинити діяння без добра?»

Лазар схрестив руки на грудях і нічого не сказав.

«Я не вразив тебе нічим і сліпим; дай відповідь».

Він мовчав.

Вона пирхнула, клацнула чорними нігтями по каменю на підлозі печери і відправила його геть.

Клац! Лазар спіймав його за кілька дюймів від свого обличчя. Він побачив, як вона киває й посміхається, піднявши брови, можливо, вражена його швидкістю. «Це подарунок від твоєї матері», — гукнула вона. Лазар повернув його, щоб побачити його нову форму — великий і блискучий прозорий пурпуровий самоцвіт, що сяяв у світлі вогню. Він вдивлявся в камінь, зачарований його мерехтливою пишнотою.

«Тепер, люба моя, що тобі говорить цей молитовний камінь? Як ти за ним оціниш мої наміри? Чи був мій вчинок добрим чи злим?»

Лазар підвів погляд. «Не все так просто. Камінь нічого не говорить. Однак, якби ти хотів, щоб камінь ударив мене, це було б зло. А якби ти хотів дати мені...»

Він опанував себе і замовк.

Люцифаель хихикнув і підійшов до нього. «Так, закінчи це, Лазаре. Якби я хотіла зробити тобі подарунок, то це був би акт доброти». Вона з посмішкою звела руки вгору. «Ось він, чудовий подарунок від твоєї матері». Лазар оглянув його, а потім примружився.

Вона підійшла поруч із ним, помітно розглядаючи коштовний камінь у його руці з таким самим ентузіазмом.

«Цей відтінок мені найбільше подобається. Тобі подобається його колір?»

«Я ніколи не бачив такого каменю».

«Я зрозумів, що тобі може сподобатися такий подарунок — він із таємної печери, яку жоден смертний з того часу не відкрив. Існує ще багато таких дивовижних молитовних каменів, як цей, — і вони мають усі барвисті відтінки, які ти тільки зможеш знайти. Лазарю, я можу поділитися з тобою місцем розташування цієї незайманої печери, якщо ти цього бажаєш. І з твоїм відкриттям усі багатства всіх царств на землі лежатимуть до твоїх ніг — усі ці молитовні кристали можуть стати твоїми, Лазарю. Чи бажаєш ти цього?»

Лазар подивився на прекрасний фіолетовий кристал. Він був прозорий насквозь, з шістьма гладкими гранями, що сходились у гострі вістря на протилежних кінцях каменю. Він кинув пильний погляд на Люцифаеля.

«Чому ти пропонуєш мені це, щоб не спокусити мене на зло?»

Люцифаель пихнула та відійшла. Вона знову походжала туди-сюди, уточнюючи пропозицію: «Я пропоную тобі це в обмін на просте прохання: відкотити камінь і відкрити печеру. У такому вчинку немає нічого поганого. Відкрий цю печеру, і всі її коштовності будуть твоїми».

«Якби ти справді хотів дати мені ці камені, ти б зробив не більше одного з них»

з'являться, коли ти міг би зробити так, щоб вони всі з'явилися. А оскільки ти просиш мене відкрити цю печеру, коли ти — Диявол і можеш сам її відкрити, я можу лише зрозуміти, що я вчиню зло, відкривши її. Або ти вчиниш зло, відкривши її.

Тоді, за твоїми міркуваннями, не можна народжувати дітей зі страху, що вони можуть вчинити зло? Більше того, не можна бажати знищення всього Творіння, щоб ніколи не сталося злого вчинку? Де ж така межа, що запобігання злу не придушує добро, Лазарю?

«Між добрими та злими вчинками, а також їхніми намірами», – відповів він.

«Однак, як стверджує твоя віра, наслідки моїх вчинків повернуться на мою голову, а не на твою. Отже, тебе можна притягнути до відповідальності лише за відкриття печери — вчинок, який...» не є ні злим, ні добрим».

Лазар кинув камінь на підлогу печери. «Мене притягнуть до відповідальності за те, що я допоміг тобі. Я...» Не хочу твоїх подарунків. Прошу лише, щоб ти залишив мене в спокої.

Вона поклала руки на бліді стегна й пильно подивилася на нього. «Ну, я не можу змусити себе виконати твоє прохання, Лазарю; не після того, як зазирнула в твої думки. Здається, ти пообіцяв святому чоловікові, Миколі, доставити флягу з освяченою кров'ю, що належить іншому святому чоловікові, Одіно. І ти мав доставити цю кров ще третьому святому чоловікові, Сальвітано, який проживає в монастирі в Італії. Однак, досить дивним і фатальним поворотом, ця кров якимось чином пролилася на тебе, і ось ти тут, воскреслий з мертвих. Я теж так розумію». Збіг обставин, що такий вчинок стався цілком випадково, особливо після закінчення понад трьох сезонів. На жаль, оскільки ви не пам'ятаєте, як це сталося, це залишається загадкою для нас обох.

«Однак, з твоїх думок я також дізнався, що ти знаєш ще одного з моїх дітей Елджо, Нарамсіна; зіпсованого тими ж дурними святими людьми, що й ти, хто зіпсував тебе». Справді, ви дуже схожі на нього, працюючи пліч-о-пліч з людьми, переймаючи їхню віру, обов'язки та манери як свої. І ви обоє робили це з безглуздим бажанням, щоб, можливо, вони побачили вас настільки схожими на себе, щоб прийняти вас як одного з них. О так, ці двоє... ви могли б бути братами-близнюками; і якби вас не звали Лазар, я б припустив, що ви — воскреслий Нарамсін».

Згадуючи останні письмові свідчення Нарамсіна, Лазар запитав її: «Чому ти не допомогла його звільнити? Його ув'язнили за стіною».

Вона засміялася. «Доля мені добре послужила. Бачиш, якби я допомогла звільнити Нарамсіна, то він би ніколи не написав тих слів, які зараз закарбувалися у твоїй пам'яті». Вона підійшла ближче і з посмішкою звернулася до нього іноземною мовою: «Ека тинум мі турнум рува флер. Ека шуті туларн зухум. Що ці слова означають для тебе, Лазаре?»

Лазар відповів: «Ці слова написав клірик Нарамсін, того дня він подарував своєму братові подарунок, і крипта містить його слова».

«І той брат, який отримав дар, справді був ти, так? Скажи мені, Лазаре, звідки ти знаєш, що ці слова означають те, що ти говориш?»

«Я впевнений у їхньому значенні, але не знаю, звідки я це знаю».

«Тоді я розповім тобі, як. Як і Нарамсін, ти знаєш їхнє значення, бо вони є слова мого роду — мова Ангелів. Ти знаєш їх, бо походиш з мого сім'я. Як і будь-який Елджо, ти народився, знаючи Ангельську мову, тільки ти ніколи не знав, доки не побачив цих слів. І якби ти не вивчив Людської мови — якби ти був з іншими собі подібними — ти б розмовляв своєю рідною мовою.

Вона підняла пурпуровий самоцвіт і роздивилася його численні грані, звертаючись до Лазаря. «Ти можеш допомогти своїй матері здобути свободу, любий. Мені знадобиться твоя допомога». Вона кинула самоцвіт, знову спіймала його та дотепно посміхнулася йому.

«Але ти вже вільний», – заявив він.

«Не зовсім. Ти бачиш лише мою тінь; я стою перед тобою лише духом. Моє справжнє «Я» лежить по той бік Великої Печатки, брами, яку ти мені відчиниш. Ти читав...» про це в апокрифічних книгах».

В апокрифічних творах йдеться про Велику печатку — до Великої Безодні. Однак, якщо Надбрамний камінь Абатства і є цією печаткою, то вона вже відкрита.

Люцифаель повідомив йому: «Це лише частина. Дві відкриті; є ще третя. Велику печатку складають три печатки, і всі три мають бути відкриті одночасно. Поки остання закрита, я залишаюся ув'язненим. А оскільки ти стоїш по той бік цих воріт, ти тримаєшся...» ключ до моєї свободи».

Він згадав в'язня в катакомбах. Лазар відійшов від неї. «Я не допоможу...» ти».

«О, ти обов'язково повіриш», – вона пішла за ним, коли він заглибився в печеру. – «Читаючи сторінки Нарамсіна, ти вивчив кожне заклинання, кожен вірш і кожне слово на тих самих печатках, які тримають мене в полоні. Особливе зібрання... ці вірші, якщо їх прочитати в точному порядку, відкриють будь-яку з трьох печаток. Мені потрібно лише сказати вам, які вірші та в правильному порядку, щоб ви відкрили останню печатку».

Саме це ти й мав на увазі, коли просив мене відкотити камінь і відкрити печеру — камінь — це ще один Воротарний Камінь, а печера — це Пекло. — Лазар відступив у скелясту заглибину. — І це...

— Ось чому ти не можеш зробити це сам. — Він нервово похитав головою. — Я віддав своє життя Богові. І я також дав слово, що поїду до Італії та приведу брата Сальв...

«О, справді! Ти поїдеш до Італії, бо третя печатка стоїть у соборі того самого монастиря, звідки ти обіцяв привести цього святого чоловіка. Однак замість того, щоб привести його, я наказую тобі відкрити для мене цю останню печатку. І як того вимагає твоя віра, ти... Шануй свою матір, слухаючись моїх заповідей».

Лазар заїкаючись намагався пояснити Заповідь, про яку вона говорила: « Шанувати матір свою — Бог мав на увазі — що це означає...»

Вона перебила його. «Молодець, Лазаре. Ти відкрив істину. Однак, зробивши це, ти опинився у скрутному становищі, бо не можеш ти водночас шанувати свою матір і зневажати Диявола, чи не так? А це може означати лише те, що слова, які ти промовляєш, були призначені не для тебе. Просто ти не людина і не маєш душі, з якою можна торгуватися. Ти Елджо — просто звір. І, як і будь-який звір на землі, твій...» тільки час — зараз.

Він захищався. «Можливо, все ж я не зраджу своїй вірі лише тому, що мені бракує душі. І з вірою у Всемогутнього Бога я збираюся в собі більше, ніж звір — і Я не шануватиму тебе як матір, коли навіть звір виявляє більше турботи про своє дитинча.

Люцифаель розправила крила й нахилилася до нього, встромивши ікла в обличчя й гаркнувши: «І вб'ю тебе, якщо ти не послухаєшся мене! Тобі нема чого й не втрачати, окрім самого життя». — І для тебе життя — це все, що в тебе є! Це твоя вічність! — Вона стулила крила й дала йому простір.

Вона пом'якшила тон. «Я хочу, щоб ти використав слова Нарамсіна, щоб відкрити печатку в Канчелло. Зроби це для мене, і я дам тобі вічне життя — нескінченну плоть. З нею ти матимеш стільки, скільки будь-яка душа може собі дозволити — світ вічного життя. Це мій завіт тобі: все, що безсмертна душа може пообіцяти Елджо. Відкрий її, Лазаре, — живи вічно».

Він змусив себе ковтнути і пошукав відповіді в темних глибинах гроту, але на нього дивилася лише темрява, така ж порожня, як і погляд його матері .

«Якщо ти відмовиш мені, Лазаре, то мені не залишиться нічого іншого, окрім як убити тебе тут і зараз. А я справді цього не бажаю». Вона схрестила руки на грудях і доброзичливо пильно подивилася йому в обличчя.

Він опустил голову. Він важко зітхнув і захлинувся: «Я... це неправильно... я не можу».

Люцифаель обернулася, але все ж таки крутилася навколо, її очі були схожі на ебенові кинджали. Вона провела чорними нігтями по повітрю між ними, ніби розрізаючи там рану. «Досить тебе!» Вона відвела пильний погляд назад і пробурмотіла: «Veni, vita ad vitam. Altera pars facta». І миттєво печеру огорнув пронизливий свинячий вереск. Лазар похитнувся, побачивши, що його колись мертвий кабан бовтається, як риба, що викинулася на берег. Оживше тварюка здобула рівновагу та незграбно піднялася лише на трьох лапах.

Вона крикнула йому крізь хропіння та дихання кабана : «Дурень у дурній вірі поспішно падає в могилу! Як тепер і ти, Елджо!» Вражений Лазар спостерігав, як кабан шкутильгав до Люцифаеля, у нього було відсутнє стегно, а рідина блищала з великої западини. що колись тримала її задню кінцівку. Важко хрипячи, воно зупинилося перед нею й підвело погляд, його з очей струмками ллється вода.

Вона виправила тварину: «Твої муки не лежать у моїх ніг, свино!» Вона звинувачувально тицьнула пальцем у Лазаря: «Ось! Це Елджо вирізав тобі зад!» Кабан повернувся до Лазаря, його очі потонули в його очах, ніби він, можливо, усвідомив своє незручне становище і чекав від нього подальших пояснень. Однак Лазар стояв німий, голова кружляла, у шлунку все панічно. Він відвів погляд.

«Ні! Дивись на нього!» — заревів Люцифаель. «Дивись, як воно страждає! Ти вкрав його ногу!» Лазар крадькома глянув на нього й побачив, що кабан стрибає по колу, скиглить, ніби наполягаючи на тому, щоб показати весь свій жахливий стан. Він ненадовго зупинився й витрищився на нього. Зрештою, звір почав задихатися та блюватися, перш ніж помочитися, що знову спонукало Лазаря відвернутися від цього збоченого видовища. Він пробурмотів посміхаючомуся Люцифаелю: «Ти лише обманюєш. Це несправжнє».

Люцифаель обійшов кабана й підійшов до нього, бурмочучи: «О, він цілком справжній, Лазарю; такий же вірний своїй формі, гарячий кров'ю і страждає, як і в ту мить, коли ти його вбив. І він прагне «Якщо ти вкрав його ногу, то чому ти його вбив». Вона зупинилася перед ним. « Не кради; не вбивай. Пам'ятаєш ти ці речі?»

Лазар захищався: «Ти перекручуєш їхнє значення. Заповіді не стосуються тварин».

Кабан хрипко поскаржився , коли вона дорікнула йому. «Це ти перекручував їхній зміст! Хіба це не ті самі слова, які ти сказав святому чоловікові після того, як він погнався за пацюком у тунелі? І хіба ти не почувався божественно, кинувши відро та врятувавши того пацюка?»

Лазар відмовився відповідати.

«Зізнайся правду; хіба ти не вважав того святого чоловіка, можливо, якогось великого демона,

обрушуючи свій гнів на скромного, невинного пацюка? І хіба ти не уявляв собі цього пацюка як себе в ту мить, переслідуваного велетенським дияволом, який мав намір убити тебе лише тому, що вважав тебе образливим — навіть потворним і безбожним?

Лазар насупився, вдаючи збентеження, і подивився далі, щоб побачити триногий кабан дивився на нього знизу вгору.

«Звісно ж, ти так зробив», — спокійно заявила Люцифаель. «Як твій розум мені згодом зізнався». Вона закинула руки за спину та замахала крилами.

«Ти непохитний у своїй вірі; проте така впевненість робить тебе для мене зовсім непотрібним. Безсумнівно, я пошукаю іншого, щоб відкрити печатку Канчелло. Також я не дозволю тобі погубити...» мої минулі зусилля та викликання втручливого ченця, щоб той закрив печатку Гардіенса.

Вона різко відвернулася й повернулася до кабана. «На жаль, за рахунок твоєї матері, ти продемонстрував дурну відданість безплідній вірі — ми вже бачили, як ця віра добре тобі служить, коли тебе змушують. І так ми й будемо».

Збоку її голови Люцифаель відшарувала велику пасму волосся, біля коріння якого звисав шар блідої шкіри. Вона підвісила цю сплутану масу між бивнями кабана та видала...

воно наказує: «Скуштуйте його — плоть мого тіла, дану вам». Звір понюхав, облизав, а потім проковтнув криваву жертву, знову «бурмочучи: «Veni, vita ad vitam. Altera pars facta».

Потім вона повернулася й кинула погляд на Лазаря, половина її гладенького червоного черепа блищала, і повідомила йому різними голосами: «Послухай мене тепер, Елджо. Оскільки ти врятував пацюка, виправдовуючи його своєю вірою, тепер ти станеш пацюком. А оскільки ти вбив цю свиню, так само виправдовуючи її своєю вірою, тепер свиня стане твоїм Гігантським Дияволом. Таким чином ми викриємо твою дорогоцінну віру, тільки зараз, без перешкод чи обману. І в твою останню мить, коли тебе розірвуть на шматки, ти закричиш, просячи... твоя віра, чому вона тебе покинула. Тоді ти зрозумієш, у цьому блиску жаху — і з цілковитою впевненістю — що Я — Бог цього світу».

Люцифаель дозволив кабану простір, поки той перетворювався, поступово розростаючись на прямостоячого мамонта — бивні видовжувалися, копита перетворювалися на шестипалі кігті, а масивні кістляві крила широко розходилися від його спини.

Повністю прямий, з двома щетинистими стовпами замість ніг, Свинячий Велетень височів на двадцять футів заввишки в сорокафутівій печері. Схиливши чорне око на Лазаря, Чудовисько загарчало; його глибокий вираз резонував на кожній поверхні печери. Лазар

глянув на вхід до гроту, і Велетень відповів, тупотячи до отвору, блокуючи будь-які шляхи до втечі. Лазар зашипів і відступив глибше в тінь; вуха приплюснуті, як у загнаного в кут kota.

І, стоячи посеред печери, Люцифаель кинула на них пильний погляд. Вона засміялася, обернулася та пішла до глибшої стіни печери, гукаючи Лазаря на ходу: «Твоя віра тепер піддається випробуванню!» Вона принизила його молитовний хрест: «Можливо, ти міг би використати проти нього це безплідне й безкореневе дерево!» Знову Велетень загарчав, ніби підкреслюючи диявольський гумор.

Вона зупинилася біля стіни печери, обернулася й востаннє звернулася до Лазаря: «Якби я не та, хто дала тобі життя лише за зухвалість, я б, напевно, смакувала твою смерть!» «Канчелло чекає, а мені ще залишилося відкрити останню печатку!» І з гулом, що піднімався, немов рій сарани, Люцифаель розчинилася в поверхні скелі, залишивши свого Лазаря турбуватися про свою долю.

Лазар глянув у напрямку її відходу й побачив Свиногірного Велетня, який тримав над головою величезний валун. Демон жбурнув його в нього. Він пірнув боком на підлогу печери, коли вітрильна скеля з ревом пронеслася над ним і вибухнула об стіну. Під зливою каміння Лазар підвівся на ноги та побіг навколо печери, збоку вгору, за вогонь. Там він присів, розставивши ноги, згорбившись і готовий до втечі, але Велетень уже повернувся до нього, готовий до атаки Елджо — надто пізно.

Пссс! Біля вогню, на вершині кільця каміння, грудка гуано впала та зашипіла на обпаленому камені. Лазар крадькома глянув на стелю, вкриту кажанами, а потім кинув погляд у вогонь. Повільно він нахилився та вислизнув з полум'я ще палаючу гілку. А Велетень загарчав собі під ніс, розчепірюючи кігті. Проте вони обидва стояли нерухомо, зустрівшись поглядами, можливо, очікуючи будь-якого належного руху один одного.

Лазар стрибнув, розмахуючи крилами, і помчав прямо вгору. Велетень з гуркотом помчав уперед, розмахуючи своїм жажливим кігтем, зачепивши його стегно.

«Верх!» — пронизливо закричав Лазар, облітаючи стежку біля стелі печери, обстрілюючи її полум'ям смолоскипа та відправляючи кожного кажана у вихор, який швидко охопив грот. Кажани проносилися повз звіра, топлячи та засліплюючи його потоком тріпотіння крил. Чудовисько заревіло, кидаючи на них, коли Лазар пірнув у зграю та закинув палаючий смолоскип між його бивнів. І в цьому хаосі він пірнув і проскочила боком крізь велику щетинисту арку своїх ніг, прорвавшись крізь вузький вихід

прохід, яким він пробирався до входу в печеру.

Свинячий Велетень крутнувся та кинувся за ним, виючи, розчавлюючи отвір у гроті, розтріпуючи його ще ширше розмахуючи бивнями. У граді каміння Демон вибухнув з гроту та вирвався з Гірської Пащі. Помітивши Лазаря в польоті, він розправив пару жахливих крил і злетів до зірок, кожен важкий помах крил збивав цілі групи кажанів, що тікали.

Лазар зазирнув униз і побачив, що Велетень поспішно піднімається за ним. Швидше він піднімався — ще вище — доки суворі деталі ландшафту не згладилися в безкінечний ковдру землі. Однак Свино-Велетень набирив обертів; Лазар тепер міг помітити деталі на його потворному обличчі. Нарешті повітря охолело, а легені запекло. Лазар вирівнявся, хапаючи ротом повітря, його очі сльозилися від болю в розтягнутій спині та крилах. Він ще раз глянув на Велетня, який майже нависав над ним, розмахуючи кігтями по його п'ятах.

Лазар підібрав крила та різко злетів у пікірування, опустившись майже на тридцять градусів нижче південно-східного горизонту. Зі стиснутими очима, зубами та кровоточивими крилами він стрімко мчав униз. Його швидкість злітала, вітер ревів, а вибухове повітря обпикало його шкіру — Лазар був зіркою, що стрімко падала.

Крізь пронизливий та пекучий вітер він нарешті збавив швидкість і розплющив очі — на верхівках дерев! Лазар розправив крила та піднявся вгору, все ще мчачи вперед між переплетеними гілками масивних дубів-близнюків, їхні легші гілки шльопали його порізами та синцями. Він вибрався на безпечну висоту та виявив, що Свинячий Велетень був лише крихітною цяткою. на північно-західному горизонті, на одному рівні з ним, зависаючи трохи вище верхівок дерев. Знову Лазар піднявся в небеса. Цятка піднялася разом з ним. Знову він з виттям пірнув у пікірування. Нарешті його хижак, породжений Дияволом, зник.

І ще годину, побитий і стікаючи кров'ю, він пробирався на південний схід, аж поки не знайшов річку, яку він пам'ятав з карт абатства: річка Рона, яка впадала в Леонська затока та океан. Рона була його орієнтиром — тією самою дорогою, яка мала привести його до Італії. Він звернув праворуч і пішов звивистою скляною стрічкою на південь.

Ще одна година пролетіла, і тонка червона лінія розрізала східний горизонт — нарешті настав світанок. Своєю теплою шкірою він знав, що велетень усіх демонів — це шалене, палюче сонце — незабаром претендуватиме на небеса. Тож Лазар низько спустився, шукаючи на захід від річки якесь міцне укриття, яке могло б захистити його від...

насуваюча денна світлова буря.

Нарешті він знайшов її — вузьку щілину, вирубану в боці хребта. Він засвітив перед отвором і прослизнув всередину, де виявив печеру, що розширювалася у велику западину — святилище, більш ніж достатнє, щоб захистити його від смертельних променів дня. Спотикаючись до глибини западини, він упав на руки та коліна. Зморщений судомами, спітнілий і стікаючи кров'ю, він звалився на підлогу печери, поринувши у сон від повного виснаження.

Пастух пас своїх овець недалеко; проте, побачивши крилатого людина злетіла з небес на світанку та прокралася в печеру, він задихнувся, кинув посох і швидко втік пішки.

День настав і минув, і останні червоні промені сутінків розчинилися, коли Лазар схопився на ноги, притуливши вуха, і відступив у глиб печери, шиплячи на трьох гавкаючих собак, що напружено бігли вперед на натягнутих повідках. Їхній господар, кремезний бородатий солдат, обережно пройшов за ними, спираючись на шкіряні мотузки. Поруч із ним прослизнув ще один чоловік, розмахуючи... смолоскип. Лазар знову зашипів на звірів, і вони почали стріляти, мало не верещачи, а не гавкаючи. Помітивши Лазаря, смолоскип крикнув до хвилястого моря смолоскипів біля печери: «Ми в пастці! Приготуйте зброю! Забезпечте вхід!»

Смолоскипи шипіли в нічному повітрі.

Третій солдат нахилився всередину, виючи кризь хаос: «Заберіть звідси цих клятих верескучих собак!»

Кремезний солдат відступив їм кризь прощальні смолоскипи, коли з сутички пролунав інший голос: «Повідомте мого пана, що ми спіймали Диявола! Швидше!»

«Так, сержанте», — пролунала відповідь.

Лазар нашорошив вуха, почувши галоп коня, що поспішно віддалявся. І все стихло, окрім звуків солдатів, що рухалися, та потрiскування смолоскипів. Потім лицар у обладунках, з шоломом у руці та мечем наголо, повільно увійшов до печери. За ним хлинула низка арбалетників, вишикувавшись біля передньої стіни, націливши стріли на Лазаря. Лицар хрипким шепотом віддав наказ: «Тримайте зброю на Дияволі. І не стріляйте в мене в...» «Назад». Він повернувся до Лазаря і повільно ступив уперед, розмахуючи мечем.

«Ви розмовляєте?»

Лазар випростався. «Ти називаєш мене Дияволом, а потім питаєш, чи вмю я говорити?» Він відкинув волосся назад. «Я не Диявол, і так, я можу говорити... і читати... і писати». Лицар опустил меч.

«Ви звертаєтесь за титулом чи ім'ям?»

«Сквайр Лазар Гогу з абатства Гардъен. Я просто проходжу мимохідь», — запропонував він. «Ти прийшов сам? Чи можуть бути інші, такі ж, як ти — крилаті та зубасті, як ти?» Лазар мовчки стояв.

«Тоді це Лазар», — сказав лицар. — «Скажи мені... гм... зброєносце; чи твої дияволи принесли цю велику моровицю на ці землі?»

«Я не диявол, і я не диявол. І якщо ви дозволите мені пройти, я буду вдячний і люб'язно покину вашу печеру та землі».

Він направив меч на Лазаря. «Якщо ти нападеш на моїх людей або спробуєш втекти, я прострілю тебе там, де ти стоїш». Він обернувся, наказуючи своєму загону: «Будьте певні». Лицар покинув печеру, коли його лучники прицілилися до Лазаря зі смертельним прицілом.

Неохайний солдат увійшов до печери з довгим кинджалом наготові, продовжуючи свою погрозу: «А потім ми зарубаємо тебе на шматки не більші за м'ясні коржі». Він попередив Лазаря, з поворотом клинка. «А тепер сядь, диявольсько-людино!» Лазар зручно сів, чуючи, як один лучник шепоче іншому: «Подивись на нього — живою плоттю — сам Диявол!»

Коли солдат відійшов, факелносець підійшов ближче до Лазаря, звертаючись до нього: «Стой спокійно або будь убитий. Я краще тебе роздивлюся». Він підняв смолоскип високо, освітлюючи всього Лазаря, і чоловіки забурмотіли з благоговінням.

«То ти Диявол, так?» — спитав його факелник. «Я зробив його трохи лютішим — з вогнем, що палає з очей, кривавими рогами та навіть довгим колючим хвостом». Він повернувся до товаришів і хихикнув крізь випалі зуби, а вони відповіли йому тим самим — нервовим сміхом.

Один із них вигукнув: «Нехай він розкриє пащу! У нього зуби, як у собаки, і він може одним укусом проковтнути ваше серце».

«Відкрий рота». Смолоскип нахилився ближче і розтулив свого кривоzubого рота на знак демонстрації. «А-а-а». Ряд лучників нахилився вперед, щоб краще бачити.

Однак Лазар лише відкинув їх, насупивши брови.

Тоді один із лучників вигукнув: «Тримайся від нього подалі! Він накладе на тебе чари — вразить нас усіх мором!»

Зляканий, можливо, заявою лучника, факелносець повівся так, ніби Лазар вкусив його,змахнувши на нього полум'ям, поки відбігав. Зброя солдатів зрушила з місця, і... Можливо, на безпечнішій відстані він засудив Лазаря: «Ми — люди Бога, Всемогутнього! Ваші сили зв'язані в Його присутності!» Він плюнув на землю. Знову чоловіки щось бурмотіли, поспішно торкаючись себе по сліду хреста. Лазар опустив погляд на слину смолоскипа й проігнорував їх.

Без печери солдати по черзі зазирали туди, щоб витрищатися на нього. Нарешті Лазар почув стукіт копит коня, якого зупинили, і дзенькіт ланцюгів, що відтворював у них певний ритм.

Приглушений голос крикнув: «Відійдіть! Зробіть дорогу!» Смолоскипи спалахнули, коли троє чоловіків увійшли до печери, тримаючи кайдани для в'язнів. Лазар повільно підвівся, як і з рядом арбалетів. Усередині вони кинули купу ланцюгів посеред печери, перед Лазарем.

Лицар, все ще тримаючи шолом під пахвою, вийшов уперед і наказав Лазарю: «Ці кайдани призначені для того, щоб скувати тебе. Або прийми їх, або будь убитий там, де стоїш. Дай зрозуміти свій вибір». Нетерпляча зброя перемістилася.

Лазар відповів: «А якщо я погоджуся, ти вб'єш мене, бо можеш, — називаючи мене схопленим дияволом. А якщо я відмовлюся, ти вб'єш мене, бо я відмовився, називаючи мене вбитим дияволом».

Лицар заперечив: «Це не мій наказ. Він від мого пана, Серіса д'Альскура, графа де Лангуанеза, володаря цих земель. Він хоче аудієнції у вас, але лише за умови, що ви погодитеся бути стриманими в його присутності. Більше того, він наказав, щоб вам не сталося нічого поганого». «Лицар підійшов ближче, і, можливо, його голос набув тону щирого благання: «Мій пан справедливий; його слово обов'язкове». Він надсилає такі слова: «Якщо ти допоможеш йому ще з однією простою справою, однією зі своїх... хм... здібностей, тоді ти будеш вільний».

«Що це взагалі таке?» — запитав Лазар.

«Мій пан не каже. Однак він хоче поговорити з вами зараз. Чи дозволите ви нам вас за це стримати?»

Лазар розповів про Нарамсіна та Бідняка у Христі. І, як він згадував, Нарамсін вірив у обіцянку Ради про свободу, тоді як Бідняк вірив у те, що він ніколи не вважав себе посправжньому зв'язаним. Йому здавалося, що віра коштувала їм обом життя — можливо, жоден з них не зберіг своєї віри в світлі належної поваги до себе. Однак Лазар тепер опинився перед купою ланцюгів, можливо, в момент, коли щось більше, ніж просто віра, могло визначити його долю. І з краплею розуму, купою сумнівів і горою

довіри, він упокорив себе, дозволивши таким чином солдатам скувати його в кайдани.

Однак, за кілька годин до цього, навіть при денному світлі, коли Лазар спав на підлозі печери, звістка про полон Диявола поширилася по всій країні так само швидко, як сліпучий хрестовий похід, і історія про це ставала дедалі фантастичнішою з кожним переказом. Остання з багатьох чуток полягала в тому, що Сатану знайшли в печері, де він висмоктував серця з убитих жерців, і сотні...

чоловіки падали, перш ніж захопили його в полон — перш ніж він зупинив його від насилання великої чуми на землі.

Потік вільних і зв'язаних контрактом слуг, солдатів, священників, жінок і дітей хлинув до воріт замку д'Альсікура. Багато папських писарів прийшли записати історію, щоб нащадки могли точно її переказати. А під зоряним небом зібралися всі: молоді й старі, багаті й бідні, праведники й ні, щоб побачити Диявола, Царя Демонів.

Могло здатися, що сам Сатана тепер має зіткнутися з покаранням за всі свої злочиння. вчинок проти Творіння.

[Кінець розділу 13]

Цей літературний твір був створений

виключно присвячений

Едгар Аллан По (1809—1849)

— Нехай його спадщина живе в кожному з нас —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~